

KAUKAZAS: AKCU
SPELEO ŽYGIS - 2003 PAVASARIS

Dalyviai: Henrikas Ramonas (lietuvių vadas);
Linas Gudaitis;
Vaidas Andrašūnas;
Nerijus Lamanauskas (metraštininkas);
Maskvos speleo klubo "Sokolniki" nariai:
Vladimiras (vadas);
Valerijus;
Maksas;
Lena;
Lena;
Svetlana;
Uljana.

2003-04-27, sekmadienis.

Išvyksta.

Išvažiuojam iš Lietuvos. Dabar net neaišku, Lietuvoj mes ar jau pas gudus.

Oras šiandien normoj. Lietus, vejas, vėsoma "май месяц" tftu...

Su Aidu susitikom Vilniaus stotyje. Gavom sutartus rakandus + siurpraizą. Atidaryt liepė urve.

Gudaičiukai nebūtų –čiukai. Svarbiausio dalyko Aidas ir neatidavė. Gerai, kad greit susigribom :) Toks vat startas.

Gavom krūvą siurprizų, bet nieks nenori jų imt. Teks duot komandą.

Henrikas

2003-04-28

Pasiekiam Maskvą. Matosi šiukšlių, apgriuvusių pastatų, tarybinio tipo namų. Stoty, kitur – panašu į Lietuvą prieš 10 – 20 m.

Pavasaris dar stabdo.

Metro ir autobusai pilni.

Apsistojam pas Leną ir Valerą.

Nerijus

2003-04-30

Atvyksta į Soči. Jausmas lyg oranžerijoje. Kad palmes pamatysiu, tikrai nesitikėjau. Nusamdom 3 mašinas, ir su daiktais – aukštyn, į kalnus. Kelio plotis kaip dviračių takelio, šone dideli skardžiai, lekiam – nesvarbu. Pavažiavę, toliau einam pėsčiomis, kuprinės didelės. Vaizdas nepakartojamas – stori, didžiuliai bukai ir pats pats pavasario žydėjimas. Pasiekiam stovyklą, savijauta gera.

Nubėgę žemyn, pasikraunam transportinius maišus. Va čia tai svoris, žingsniai tik pėdos ilgio gaunasi. Keturiese išeinam, likę pasivys. Aukštyn – žemyn, takelis nežymus. Pasiklystam. Pradedam temti. Jau galvojam, kad teks vieniems nakvot. Turim du miegmaišius, vandens ir maisto – nulis. Vis dar einam. O kuprinė oi sveria ! Grioviu sumanom leisti žemyn, statumas 50 – 60 laipsnių. Tamsu. Vaizdelis nekoks. Kuprinė tempia žemyn ir ji valdo mane, o ne aš ją :) Nusiimu ir velku, volioju. Laimei, apačioj pamtom šviesas – mūsiškiai. Prisijungę lėtai lėtai kylam aukštyn. Viršuj – dvyliktą val. Jėga.

Nerijus

Ryte atvykštam į Hostą. Valandos užtenka, kad nuvažiuotume trim mašinom iki Voroncovo urvų sistemos. Po pusvalandžio pradedam užsimitimą. Per dvi su puse valandos pavyksta nueiti iki medžiotojų namelio. Tai toliau, nei stovėjom praėjusiais metais. Antras ėjimas buvo sunkesnis. Svorio daugiau nei nešant asmeninius daiktus. Trejetas lietuvių su Lena pasiklydo miške. Ooo... Grupė ėjusi iš paskos surankiojo visus klaiduoklius.

Oras nuostabus.

2003-05-01

Antra užsimitimo diena. Lengva. Gražu. Kartais sunkiai takelis matosi – pašiaušti lapai anksčiau ėjusių ir tiek.

Stovyklos vieta – pasakiška. Pusiasalis į bedugnę, iš trijų pusių stačios sienos. Iš kairės ir iš priekio – Didysis Kaukazas, snieguotom viršūnėm. Vakare prie laužo žaidžiam. Spėlioju, ką reiškia MPS. Per 2 val atspeju. Pratinuosi kalbėt rusiškai.

Nerijus

Prazdniki.. Baigiamas užsimitimas iki pagrindinės stovyklos. Henrikas ir Vaidas kabina įrangą iki 100 . Iš stovyklos išeita 14.00, grįžta 23.10. Pakabinta viskas, išskyrus patį sudėtingiausią tašką K35, kurį praeitais metais Dmitrijus, o Valerijus šiais metais pusantros valandos kabino.

Oras nuostabus.

2003-05-02

Pirmas išėjimas į urvą. Ėjom keturiese, iki 100 m. Galvojau, kad bus siaura, bet kad reiks šliaužti 5 – 6 m grynai ant pilvo, alkūnėmis ir keliais atsispiriant į purvą ir balas – nemaniau. Savotiškai gražu, kad ir purvas. Be to, uoliena, Žemės gelmės. Auga kažkokios kerpės. Urvo šonai – tvirta uoliena, o vietomis – kažkoks molis, bet atrodo taip pat. Skirtumas atsiranda tik palietus :)

Darom topografinius darbus. Urvą suskirstom į atskirus tiesius gabaliukus, matuojam ilgį, azimutą, nuolydį, atstumus iki uolienos. Taip gaunam salės, “škurniko” planą.

Jausmas įdomus. Baimės nukrist ar pan. nėra, tik vienu metu pagalvojau, kad galima būtų uždusti. O šiaip, keistai atrodytų žmonės, jei visą laiką gyventų urvuose, “škurnikuose” :) Turbūt niekad ir nesuprasiu, kodėl žmonės tai daro. Moka pinigų, tampo svorius tam, kad prašliaužtų tokiu urvu. Visgi įdomu. Buvau urve 6,5 val. Aplink gražu...

Nerijus

Vladimiras ir Lena išeina kabinti įrangos iki 200 m. Valerijus ir Henrikas – iki 300 m. Kadangi Vladimiras pusantrų valandos K35 atidirbinėja už Henriką, tad savo dalį iki 200 m pakabina vėlokai. “B zale perekusa” nusprendžiam įrangos toliau nekabint. Valerijus pakabino keletą taškų. Netrukus atinkam, kad neturim arbatos ir cukraus, o kas dar linksmiau – neturime ausų! Dabar tikrai teliko lipti į viršų. 22.00 mes jau stovykloje.

Topografijos darbus atliko abi Lenos, Nerijus ir Maksimas.

Nepavyksta įrangos pakabinti per dvi dienas, o tai reiškia, kad išėjimo iki 400 m nebus. Liūdna...

Oras nuostabus.

2003-05-03, 12.30

Sižu u kostra. Tfiu – sėdžiu prie laužo, rusų kalba jau pradėjau su savimi, mintyse kalbėt. Gal nenagrinėsiu slaviškų kalbų poveikio baltiškajai sąmonei. Geriau aprašysiu supančią aplinką. Tolumoje matosi baltos, sniegu dengtos kalnų viršūnės. Mūsų stovykla yra beveik ant pačio skardžio, kurio aukštis, kaip chebra sako, apie 300 m. Nuo jo atsiveria neblogas vaizdelis – miškai, miškai, miškai...

Urvas nuo stovyklos – 10 min kelio nuo stovyklos nuo kalno. “Skylutė” gana normali: 1.5 X 1m. nusileidus 7 m, pasitinka “nykštukų tunelis”, pro kurį tenka lipti keturiomis, dešiniu šonu. Leidžiantis gilyn yra dar keli panašūs “škurnikai” ir meandrai. Tačiau nieks neprilygs škurnikų škurnikui, kuris yra ties 100 m riba. Skylės matmenys kažkur tokie: plotis 20 – 30 cm, aukštis 80 – 100 cm, o ilgis apie 1m. Niekam nepatartina vienam ten eiti, nes apraišų su šalmu viena ranka neprakiši, o be to, gana sunku pro jį pralįst, nes nėra atramos kojom, o ranka irgi sunkoka užgriebti išsikišimus. Taigi principas paprastas : vienas lenda, kitas stumia, pralindęs traukia nepralindusį. Po šito škurniko yra dar vienas meandras, kurį pralindęs iškart įkrenti į vandenį, prisemi batus ir kažkiek sušlįpi užpakalį. O toliau jau iki 200 m gylio – “raslabucha”, apie 70 m gylio šulinys ir keli “laupteliai”. Po Krymo Nadrivarskojos (?) urvo tik dabar supratau, kad 200 m – “chievrnia”. Ir išvis ne metruose esmė, esmė škurnikuose, arba kitaip sakant, psichologiniame pasiruošime ir, žinoma, apimtyse:)

Linas

Valerijus ir Nerijus eina kabinti įrangos iki dugno. Henrikas, Lena S. ir Maksimas eina iki 200 m plius išneša iš PBS šiukšles. Uljana, Svete, Linas ir Vaidas atlieka topografijos darbus.

Įrangos iki dugno pakabinti nepavyksta!!!

Tai nulemia sekančios priežastys:

- Valerijus, Nerijus, Uljana ir Lena P eidami į urvą pasiklysta. Sugaišta pusvalandį, kol suranda įėjimą į urvą, ir, žinoma, praranda jėgų.
- Valerijus vakar suplėšė pedalą ir apraišas! Pasiskolino Vladimiro, o jos pasirodo jam per mažos. Praeina dar pusvalandis, kol nubėga iki stovyklos ir pasiskolina kitas.
- Nerijus užmiršta arba jam niekas nepasako, kad per škurniką 100 m gylyje reikia lipti be “šikniuko”. Po pusvalandžio su Valerijaus ir Henriko pagalba Nerijus vis dėlto įveikia “škurniką”.
- Sugenda Valerijaus karabidkė ir nori nenori jam tenka eiti į viršų.

- Arbata ir cukrus per klaidą nukeliauja ne į 200, o į 100m.
- Valerijus, mesdamas Nerijui “sky hook”us, įmeta juos į balą. O bala pasirodo esanti pusmetrio gylio. Per pusvalandį pavyksta juos išgraibyti.
- O SVARBIAUSIAI.

Valerijus nepasiėmė pakankamai karbido! Henrikui, kabinančiam įrangą vietoj Valerijaus, tenka rinktis, arba kabinti įrangą ir su Elektra išsėdinti, arba ilgai neužsibūnat lipti į viršų. Įvertinant visas dienos sėkmes ir nesėkmes bei neužmirštant tai, kad Nerijus 5 val sėdi vienoj vietoj po pusantros valandos žaidimo K20 K30, lėtai pradėdam išlipimą.

Trečiame šulinyje susitinkam su Valerijumi. Jis nubėgo į stovyklą, paėmė mums karbido. Atsigeriam arbatos ir į viršų.

Oras nuostabus.

2003-05-05

Išėjimas į 200 m. Antrą kart lišt į urvą maloniau. Jausmas, lyg būtų sava aplinka, o ne svetima. Nuostabiausia buvo laukti 200 m stovykloj, kol Henrikas kabino virves. Sėdžiu vienas. Vėsu – šalta. Aplink – siauroka erdvė, apribota uoliena (gal granitas). Žemės paviršius taip toli atrodo. Taupom karbidą, todėl dega tik maža liepsnelė. Užsidegu žvakę. Visgi tamsoka, šešėliai sukuria ypatingą erdvę. Pagalvoju, kad panašiai galėjo jaustis kažkada vaikystėj matytos rupūžės, įkritusios į betoninį rūšį ir negalinčios išlipti, būna ten, kol suakmenėja. Viena siena teka upelis, sudarydamas mažus krioklius. Priešingoje pusėj – urvo anga žemyn. Kairėj - akmeninė pakyla, kur verdu valgyt. Užsimerkiu. Krentantis, bėgantis vanduo sukuria išpūdingą muziką. Tokią harmoningą, sodrią. Vėliau belipdamas aukštyn ją jau išskiriu iš aplinkos ir klausausi. Kuo giliau, tuo muzika sodresnė. Taip prabūnu vienas 1,5 val...

Savotiška lišti siauriausiu “škurniku”. Plotis – per ištiestą delną, aukštis – gal 50 cm. Iš pradžių nepanašu, kad čia gali pralįsti žmogus. Visgi gali. Lendu šonu. Dešinysis petys įstringa, pajudėti negaliu. Henrikas stumia už kojų, Valerijus traukia už rankų. Kojos ir rankos ištiestos, darau šliaužimo judesius. Buvau pagalvojęs, kad gal nepralįsiu, reikia atgal. Lįsk lįsk – sako Henris. Iškvėpiu orą, sumažėja krūtinės ląsta, ir pajudu į priekį. Pasirodo, žmogaus kūnas elastingas, netgi šonkauliai. Taip per pusvalandį mane prastumia per plyšį. Grįžtant atgal – lengviau. Tai jau kažkiek sava, be to, žinau, jog pralįsti įmanom.

Iki 100 m gylyje mačiau skraidančius šikšnosparnius.

Šįkart urve prabuvau 10 val, nuo 13 iki 23. Giliai urve laikas neegzistuoja. Kylant į paviršių arčiausiai angos esančiuose šulinukuose kažkaip jaučiu, kad viršuj naktis. Šilta.

Nerijus

AKCU 2003

Išėjimas iki 320 m. Iš stovyklos išėjom 11 val, o grįžom 23,30, urve buvau 10 val. Henrikas nukabino įrangą nuo 320 iki 200 m. Šlapią 100 m virvę tempiau į viršų. Pirmą dieną žygyje, kai nusikalčiau.

Įranga veikia gerai.

Ėjau pasivaikščiot horizontalia dalimi 320 m gylyje. Laiptais. Visgi didžiausią įspūdį paliko antras išėjimas į urvą. Sveta atliko testą laiko suvokimui. Man atrodė, kad praėjo 1 min, nors buvo praėję tik 30 s. Kitiems irgi panašiai.

Vova 300 m gylyje matė šikšnosparnį, vadinasi, turi būti išėjimas lauk pro apačią.

Apie pusvalandį palijo, visą kitą laiką oras puikus, saulėtas. Pakilo rūkas.

Miške pats pavasaris. Pirmieji pražydę augalai baigė žydėti praktiškai mūsų akyse, pražydo kiti. Bukai sulapojo per 2 – 3 d. Naktį ūbauja turbūt apuokas (filin). Lomoje matosi sniegas.

Sunku suprasti, kelinta diena ir pan.

06 05 03, N.

Virvės iš Neždannaja urvo nukabintos, išeinam pasivaikščiot į urvą Voroncovskaja. Tai horizontalus gan didelis labirintas, dalis lankoma turistų (20 – 25 rb). Taigi urvas paprastas, turim planą, taigi išeinam lengvam pasivaikščiojimui 1 – 2 val. Karbido daug neimam, “samaspasus” pasiima tik 2 žmonės iš 8. Įlendam į urvą 16 val, o išlendam ... 2,30. Pasiklydom. Eidami pagal planą, užėjom į Egiptietišką žiedą. Tikrinam vieną praėjimą – aklikelis, kitą – aklikelis. Henrikas ir Vova tikrina dar vieną: eina į priekį, o išlenda iš užnugario ir iš apačios. Jie ir Vaidas ieško išėjimo pagal planą, kiti laukiam vietoj praktiškai patamsy – taupom šviesą. Praeina 2 – 3 val, tuoj baigsis karbidas. Tai reiškia, kad galim likti be šviesų. Kai kam šąla kojos. Suvalgom 1 šokoladą iš “samaspaso” (jis valgomas tik ypatingais atvejais, kai reikia save gelbėti :)). Belaukdami judam, stengiamės sušilti. Merginos dainuoja, gerai skamba žodžiai iš dainos:

“Kak zdorovo,
što vcie my zdies
sevodne cobralis!”

Nusprendžiam grįžti tuo keliu, kuriuo ir atėjom, nors tai ir ilgas kelias. Skubam. Užtenka karbido, išlendam į paviršių. Šilta, kvopia augalai...

Pats urvas Voroncovskaja didelis, turi 14 įėjimų. Jame teka požeinės upės, yra stalaktitų, stalagmitų, stalagnatų. Vaikščioti įdomu – meandrais, “škurnikais”. Klinties uoliena padengta moliu. Kai kur vaikštom stati, kitur – keliais, alkūnėm, šliaužiam ant pilvo. Į purvą ir vandenį nekreipiam dėmesio. Prisėmiau guminius batus – išsipyliau vandenį ir toliau einu. Einant pirmyn – gražu, atgal – tai ne esmė, stengiamės greitai bei saugiai išeiti.

Visgi įdomu. Adrenalino skonis...

Kartais toks jausmas, kad visai virš galvų yra žemė. Ne man vienam taip atrodo. Čia kažkaip sausiau, dusliau teka vanduo, lyg ir žemės kvapas kitoks.

Pasivaikščiojimas po šį urvą įvyko Henriko iniciatyva. Buvo planuota praeiti apie 1 km. Vėliau chebra šį pasivaikščiojimą vadino “dva litovskije kilometra” :)

Ėjom gegužės 8 d. 9 d. atvykstam Xostą, kur švenčiama pergalės diena. 1945 05 09 rusai sumušė vokiečius. Xostoj papietaujam valdiškoj valgykloj (pigu, skanu, daug) ir patraukiam į Maskvą. Iš ten, aplankę Maskvą – namo.

03 05 11, Nerijus